

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse ja söödaseaduse muutmise seadus

§ 1. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse muutmine

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/1143, milles käsitletakse veinile, piiritusjookidele ja põllumajandustoodetele antavaid geograafilisi tähiseid ning põllumajandustoodete garanteeritud traditsioonilisi tooteid ja vabatahtlikke kvaliteedimõisteid ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1308/2013, (EL) 2019/787 ja (EL) 2019/1753 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1151/2012 (ELT L 2024/1143, 23.04.2024), sätestatud alusel ja korras rakendatavad abinõud;“;

2) paragrahvi 2 lõike 1 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 11 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Strateegiakava sekkumiste raames ühel või mitmel kalendriaastal antavad toetused kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

4) paragrahvi 11 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Valdkonna eest vastutav minister võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruses näha ette ka sellised eelarveaastal antavad toetused, mida antakse ainult maksetaotluse alusel ja üksnes kehtiva kohustuse ulatuses.“;

5) seaduse 4. peatüki 5. jao pealkirjas asendatakse sõnad „ning tingimuslikkus“ tekstiosaga „, tingimuslikkus ning sotsiaalne tingimuslikkus“;

6) paragrahvi 39 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Kui pinnaseiresüsteemi rakendamisel esitatakse tõendina asukohamärgisega pilt, kasutatakse pildi tegemiseks PRIA heakskiidetud mobiilirakendust.“;

7) paragrahvi 43 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

8) seaduse 4. peatüki 5. jagu täiendatakse 3. jaotisega järgmises sõnastuses:

„3. jaotis

Sotsiaalne tingimuslikkus ja sellega seotud kontrollisüsteem

§ 43¹. Sotsiaalne tingimuslikkus

(1) Sotsiaalne tingimuslikkus käesoleva seaduse tähenduses on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artiklis 14 nimetatud töö- ja tööhõivetingimustega seotud nõuete ja tööandja kohustuste (edaspidi koos *sotsiaalse tingimuslikkuse nõuded*) süsteem.

(2) Sotsiaalse tingimuslikkuse nõudeid peavad täitma Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 artikli 87 lõikes 1 nimetatud toetuste taotlejad.

(3) Sotsiaalse tingimuslikkuse nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 43². Sotsiaalse tingimuslikkusega seotud kontrollisüsteem

Tööinspeksioon teavitab PRIA-t sotsiaalse tingimuslikkuse nõuete rikkumisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 artikli 88 lõike 1 kohaselt.“;

9) paragrahvi 73 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium võib turuinfo kogumiseks ja töötlemiseks määrata Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi hallatava asutuse, kelle tegevusvaldkonda kuuluvad ühise põllumajanduspoliitika rakendamiseks vajalikud tegevused.“;

10) paragrahvi 82 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Puu- ja köögivilja ning piima ja piimatootede pakkumise eest antava koolikava toetuse määra, vormi ja suuruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

11) paragrahvi 82 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Kui koolikava toetuseks eraldatud vahendid on selleks õppeaastaks ammendunud, toetust järgmiseks taotlusperioodiks ei anta. PRIA avaldab sellekohase teate vähemalt kümme tööpäeva enne taotlusperioodi algust väljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel.“

12) paragrahvi 87 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Veise-, sea- ja lambarümpade kvaliteediklasside määramiseks tunnustatud isik peab kord kolme aasta jooksul läbima Põllumajandus- ja Toiduameti korraldatud asjaomase koolituse või tal peab olema küllaldane veise-, sea- või lambarümpade kvaliteediklassidesse määramise kogemus.“;

13) paragrahvi 87 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „nõuded“ sõnadega „sealhulgas nõuded veise-, sea- ja lambarümpade kvaliteediklasside nõuetele vastavuse määramise koolituse ja kogemuse kohta“;

14) paragrahvi 88 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Riigi toidu ja sööda käitlejate registrit käsitatakse puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekoguna komisjoni rakendusmääruse (EL) 2023/2430, millega kehtestatakse turustamisstandarditele vastavuse kontrolli eeskirjad puu- ja köögiviljasektoris, teatavate töödeldud puu- ja köögiviljatoodete sektoris ning banaanisektoris (ELT L, 2023/2430, 03.11.2023), artikli 3 tähenduses.“;

15) paragrahvi 88 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 2² järgmises sõnastuses:

„(2¹) Riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse kantakse puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate kohta komisjoni rakendusmääruse (EL) 2023/2430 artikli 3 lõike 5 punktides b–e sätestatud andmed.“

(2²) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada, millises ulatuses käsitatakse riigi toidu ja sööda käitlejate registrit puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekoguna, arvestades komisjoni rakendusmääruse (EL) 2023/2430 artikli 3 lõikes 3 sätestatud tingimusi.“;

16) paragrahvi 88 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

17) paragrahvi 88 täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

„(4¹) Erimärgistuse loa saanud ettevõtjal peab olema vastavasisuline õigussuhe isikuga, kes läbib kord kolme aasta jooksul Põllumajandus- ja Toiduameti korraldatud asjaomase koolituse või kes omab küllaldast puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse kontrollimise kogemust või ta vastab füüsilisest isikust ettevõtjana ise eelnimetatud nõuetele.

(4²) Erimärgistuse luba kehtib kolm aastat. Erimärgistuse loa kehtivust võib isiku taotlusel kolme aasta kaupa pikendada.“;

18) paragrahvi 88 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;

19) paragrahvi 88 täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Erimärgistuse loa saamise täpsemad nõuded, sealhulgas nõuded puu- ja köögivilja turustusstandarditele vastavuse koolituse ja kontrollimise kogemuse kohta, ning erimärgistuse loa taotlemise ja taotluse menetlemise täpsema korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

20) paragrahvi 91 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kaitstud päritolunimetusega või kaitstud geograafilise tähisega põllumajandustoode, toit, piiritusjook või vein või garanteeritud traditsiooniline põllumajandustoode või toit on käesoleva seaduse tähenduses toode, mille nimetus on registreeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1143 alusel.“;

21) paragrahvi 91 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1143 artikli 39 lõikes 1 ja artikli 72 lõikes 4 sätestatud teade kaitstud päritolunimetusega või kaitstud geograafilise tähisega põllumajandustoote või toidu või garanteeritud traditsioonilise põllumajandustoote või toidu kohta esitatakse Põllumajandus- ja Toiduametile. Kui nimetatud põllumajandustoode või toit ei vasta asjaomasele tootespetsifikaadile, keelab Põllumajandus- ja Toiduamet toote turule laskmise.“;

22) paragrahvi 92 lõike 3 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

23) paragrahvi 92 lõike 3 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) kvaliteedikava vastab komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2022/126, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/2115 täiendavate nõuetega teatavatele sekkumisviisidele, mille liikmesriigid määravad kindlaks kõnealuse määruse kohastes ajavahemikuks 2023–2027 ette nähtud ÜPP strateegiakavades, ning eeskirjadega, milles käsitletakse maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (HPK) 1. standardi kohast suhtarvu (ELT L 20, 31.01.2022, lk 52–94), artiklis 47 sätestatud nõuetele;“;

24) seaduse 11. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

**„11. peatükk
Põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrk ja põllumajandusarvestus“;**

25) paragrahvi 105 pealkirjas asendatakse sõna „raamatupidamise“ sõnaga „kestlikkuse“;

26) paragrahvi 105 lõikes 1 asendatakse sõnad „Euroopa Liidu põllumajanduslike majapidamiste tulused ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk“ sõnadega „põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrk“;

27) paragrahvi 105 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium võib kontaktasutuse ülesandeid täitma määrata Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi hallatava asutuse, kelle tegevusvaldkonda kuuluvad ühise põllumajanduspoliitika rakendamiseks vajalikud tegevused.“;

28) paragrahvi 105 lõikes 3 asendatakse sõnad „Põllumajanduslike raamatupidamisandmete“ sõnadega „Põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrgu andmete“;

29) paragrahvi 105 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kontaktasutus võib põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrgus osalemise ergutamiseks maksta tasu või pakkuda teenuseid.“;

30) paragrahvi 110 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

31) paragrahvi 110 lõiget 3 täiendatakse pärast tekstiosa „punktis c“ tekstiosaga „ja lõikes 4“;

32) seadust täiendatakse §-ga 110¹ järgmises sõnastuses:

„§ 110¹. Sotsiaalse tingimuslikkusega seotud kaitsemeetmed

(1) Kui taotleja rikub sotsiaalse tingimuslikkuse nõudeid, vähendatakse tema toetust või jäetakse tema taotlus rahuldamata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 artiklites 88 ja 89 sätestatud alustel ja ulatuses.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kaitsemeetet ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 artikli 88 lõike 2 punktis b sätestatud juhul.“;

33) paragrahvi 112 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3) Registri põhimääruses kehtestatakse lisaks volitatud töötlejale:

- 1) vastutava ja volitatud töötlejate ülesanded;
- 2) kogutavate andmete täpsem koosseis ja andmekogusse kandmise kord;
- 3) andmete juurdepääsu ja andmete väljastamise täpsem kord;
- 4) andmete säilitamise täpsem kord ja tingimused ning säilitustähtajad;
- 5) muud korraldusküsimused.“;

34) paragrahvi 113 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”

„(2) Register koosneb lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule järgmistest osadest:

- 1) põllumassiivi kaart;
- 2) võrdlushindade kataloog;
- 3) põllumajandusandmete varamu;
- 4) turuinfo ja põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrk;
- 5) kalandusturu korraldamise abinõud ja maaelu ja põllumajandusturu korraldamise riiklikud abinõud;
- 6) eriotstarbelise diislikütuse ostuõigus.“;

35) paragrahvi 113 lõiget 5 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Võrdlushindade kataloogi võib kanda ka eksperdiarvamuse asja või teenuse keskkonna- ja kliimaeesmärkidega kokkusobivuse kohta.“;

36) paragrahvi 113 lõiget 6 täiendatakse pärast sõna „loetelu“ tekstiosaga „, ning asja ja teenuse keskkonna- ja kliimaeesmärkidega kokkusobivuse kohta eksperdiarvamuse andmise“;

37) paragrahvi 113 täiendatakse lõikega 6³ järgmises sõnastuses:

„(6³) Turuinfo ja põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrku kantakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artiklites 151 ja 223 sätestatud põllumajandustoodete turuinfo ja põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrgu andmed nõukogu määruse (EÜ) nr 1217/2009 alusel.“;

38) paragrahvi 113 lõikes 7 asendatakse sõna „kantud“ sõnaga „edastatavate“;

39) paragrahvi 114 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „varamusse“ sõnadega „ning turuinfo ja põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrku“;

40) paragrahvi 115 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Turuinfo ja põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrgu andmed avaldab käesoleva seaduse § 73 lõike 2 kohaselt määratud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala asutus oma veebilehel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 1308/2013 artikli 223 ning nõukogu määruse (EÜ) nr 1217/2009 ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatu kohaselt.“;

41) seadust täiendatakse §-ga 120¹ järgmises sõnastuses:

„§ 120¹. Geograafilise tähise kaitsega vastuolus oleva veebiliidese kaudu esitatava teabe ja domeeninime kõrvaldamine ning juurdepääsu piiramine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1143 artiklite 26 ja 27 kohase kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise kaitsega vastuolus oleva teabe levitamisel veebiliidese kaudu on Põllumajandus- ja Toiduametil õigus teha infoühiskonna teenuse osutajale ettekirjutus ning nõuda infoühiskonna teenuse kaudu esitatava teabe kõrvaldamist või teabele juurdepääsu piiramist, kui teabe levitaja ei ole rikkumist lõpetanud.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel esitatud nõuet ei täideta, on internetiühendust pakkuv üldkasutatava elektroonilise side teenuse osutaja kohustatud Põllumajandus- ja Toiduameti ettekirjutuse alusel piirama ettekirjutuses nimetatud domeeninime talle kuuluvates nimeserverites.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel esitatud nõuet ei täideta või kui tegemist on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1143 artikli 26 lõikega 2 vastuolus oleva domeeninimega, on domeeniregistri haldaja või domeeniregistri pidaja kohustatud Põllumajandus- ja Toiduameti ettekirjutuse tegemise korral ja alusel piirama juurdepääsu domeenile või kustutama ettekirjutuses nimetatud domeeninime registreeringu.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud teenuse osutaja, domeeniregistri haldaja ja domeeniregistri pidaja ei vastuta käesolevast paragrahvist tulenevate kohustuste täitmise käigus tehingu tegemata jätmisest, tehingu mittetähtaegsest tegemisest ega teenuse osutamise piiramisest tekkiva kahju eest.“;

42) paragrahvi 123 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Toetus jäetakse tagasi nõudmata, kui tagasinõutav toetus ilma intressideta on kuni 100 eurot.“;

43) seadust täiendatakse §-ga 127¹ järgmises sõnastuses:

„§ 127¹. Euroopa Liidu kvaliteedikava nõude rikkumine

(1) Eestis toodetud, töödeldud, pakendatud või villitud kaitstud päritolunimetusega või kaitstud geograafilise tähisega toote puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1143

artiklis 36 sätestatud kasutusõiguse ja artiklis 39 lõikes 1 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 116a lõikes 3 sätestatud teavitamise kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.“;

44) paragrahvis 128 asendatakse tekstiosa „§-s 127 sätestatud väärteo“ tekstiosaga „§-des 127 ja 127¹ sätestatud väärtegude“;

45) seadust täiendatakse §-dega 140¹ ja 140² järgmises sõnastuses:

„§ 140¹. Veise-, sea- ja lambarümpade kvaliteediklasside määramiseks antud tunnustuse jätkumine

(1) Enne 2025. aasta 1. jaanuari veise-, sea- ja lambarümpade kvaliteediklasside määramiseks tunnustatud isik peab viima ennast käesoleva seaduse § 87 lõikes 3¹ sätestatud nõuetega vastavusse hiljemalt 2026. aasta 1. jaanuariks.

(2) Kui isik lõikes 1 sätestatud kohustust ei täida, kaotab veise-, sea- ja lambarümpade kvaliteediklasside määramiseks antud tunnustus 2026. aasta 2. jaanuarist kehtivuse.

§ 140². Puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekogu andmete kandmine riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse

Enne 2025. aasta jaanuari kehtinud Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 88 lõikes 2 nimetatud puu- ja köögivilja turustavate ettevõtjate andmekogu likvideeritakse ja selle andmed kantakse riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse.“.

§ 2. Söödaseaduse muutmine

Söödaseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 23 lõiget 1 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) käesoleva lõike punktis 2 sätestatud toidu käitlejate puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671–854), I lisa IX osas loetletud puu- ja köögiviljade turustamisstandarditele vastavuse üle.“;

2) paragrahvi 23 lõiget 5 täiendatakse pärast sõnu „käesolevas seaduses“ sõnadega „ja Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses“.

§ 3. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2024

Algatab Vabariigi Valitsus2024. a.

(allkirjastatud digitaalselt)

Vabariigi Valitsuse nimel